

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร
องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา อำเภอบางปลา จังหวัดสุพรรณบุรี
The Promotion of Morality Based on Trisikkha for Work Performance of Personnel
in Bang Pla Ma Subdistrict Administrative Organization,
Bang Pla Ma District, Suphanburi Province

พระครูพิศาลธรรมาทร (นิรันดร์ ฐิตวิริโย)* นพดล ดีไทยสงค์ และธิติวุฒิ หมั่นมี
คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย
วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ

Phrakruphisalthuratorn (Niran Thaniyo)* Noppadol Deethaisong and Thitiwut Munmee
Faculty of Social Sciences, Mahachulalongkornrajavidyalaya University
Suphanburi Si Suvarnabhumi Monks College

Received: March 24, 2023

Revised: April 30, 2023

Accepted: May 2, 2023

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษากระบวนการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา 2) เปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล และ 3) เสนอแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร เป็นการวิจัยแบบผสมผสาน กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยเชิงปริมาณคือ ประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตปกครององค์การบริหารส่วนตำบลบางปลา อำเภอบางปลา จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 378 คน โดยวิธีสุ่มแบบชั้นภูมิโดยใช้แบบสอบถาม สถิติที่ใช้คือ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าทีและค่าเอฟ ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกจากผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 15 รูปหรือคน วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้เทคนิควิเคราะห์เนื้อหาเชิงพรรณนา ผลการวิจัย พบว่า 1) ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรภาพรวมอยู่ในระดับมาก 2) ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากร พบว่า ประชาชนที่มี อายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ 0.01 ส่วนประชาชนที่มีเพศ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน 3) แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขา คือ อธิศีลสิกขา (พฤติกรรมดี) อธิจิตตสิกขา (มีใจมั่นคง) และอธิปัญญาสิกขา (มีองค์ความรู้) เพื่อใช้เป็นเครื่องมือสร้างเจตจำนงสุจริต เสริมสร้างคุณธรรม และความโปร่งใสทั้ง 6 ด้าน และนำมาเป็นแนวทางการปฏิบัติงานของบุคลากร คือ 1) ความโปร่งใส ตรวจสอบได้ 2) ความพร้อมรับผิดชอบในสิ่งที่ผิดพลาด 3) ปกป้องจากการทุจริต ไม่รับสินบน 4) มีวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร 5) คุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน 6) การสื่อสารในหน่วยงานและรับฟังเสียงของประชาชน

*พระครูพิศาลธรรมาทร (นิรันดร์ ฐิตวิริโย) (Corresponding Author)

e-mail: niran23022509@gmail.com

คำสำคัญ: คุณธรรมจริยธรรม หลักไตรสิกขา การปฏิบัติงาน

Abstract

This research article had the following objectives: 1) to investigate moral promotion for the performance of personnel in Bang Pla Ma Subdistrict Administrative Organization (SAO), 2) to compare the opinions of people toward moral promotion for the performance of personnel classified by personal factors, and 3) to present the guidelines for moral promotion based on Trisikkha for the performance of personnel. The study used a mixed-method approach. A sample group used for the quantitative method consisted of 378 people in Bang Pla Ma SAO chosen by stratified random sampling. The obtained data were analyzed by frequency, percentage, mean, SD, t-test, f-test, and One-Way ANOVA. The qualitative research method employed in-depth interviews to collect data with 15 key informants. The obtained data were analyzed by content analysis. The results were found that: 1) Moral promotion based on Trisikkha for the work performance of personnel was overall at the high level. 2) The comparison of the opinions of people toward moral promotion for the performance of personnel classified by personal factors showed that people with different ages, educational levels, and monthly income had different opinions at the statistical significance of 0.01, but people with different genders and occupations had no different opinions. 3) The guidelines for moral promotion based on Trisikkha including 1) Adhisilla-sikkha (Good Behavior) 2) Adhicitta-sikkha (Stable Mind) and 3) Adhipanna-sikkha (Have Knowledge) were used for building integrity, morality and transparency in 6 aspects as the guidelines for the personnel performance as follows: 1. Transparency 2. Readiness of responsibility 3. No corruption working 4) Organization's virtue culture 5) Working virtue and 6) Internal communication and people's voice hearing.

Keywords: Morality, Trisikkha, Work Performance

บทนำ

สังคมไทยยุคโลกาภิวัตน์มีการเปลี่ยนแปลงอย่างรวดเร็วในทุก ๆ ด้านสะท้อนให้เห็นถึงความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี เป็นยุคของข้อมูลข่าวสารที่ไร้พรมแดนเผยแพร่ไปยังส่วนต่าง ๆ ของโลกได้อย่างรวดเร็ว มีอิทธิพลต่อความคิดจิตใจ และพฤติกรรมของมนุษย์มากยิ่งขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งกลุ่มเยาวชนจำนวนมากที่ตกเป็นเหยื่อถูกอิทธิพลของวัฒนธรรม และค่านิยมจากต่างประเทศครอบงำโดยปราศจากการกลั่นกรอง หลงใหลในความเจริญทางด้านวัตถุจนละเลยจริยธรรม คุณธรรมตลอดจนวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามของไทย ปัจจุบันปัญหานี้มีความสำคัญที่สุดของสังคมไทย อันเป็นผลสืบเนื่องจากการพัฒนาประเทศที่เน้นด้านเศรษฐกิจเป็นสำคัญ ความเจริญก้าวหน้าของวิทยาศาสตร์เทคโนโลยี ส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงของวิถีชีวิต ขาดความสมดุลระหว่างความเจริญด้านวัตถุ และจิตใจ สังคมเต็มไปด้วยความฟุ้งเฟ้อ แข่งขัน ขาดระเบียบวินัย ไม่อดทนขาดความรับผิดชอบ และคำนึงถึงประโยชน์ตนมากกว่าประโยชน์ส่วนรวม จึงปรากฏพฤติกรรมของความด้อยจริยธรรม (พระพรหมบัณฑิต (พระพรหมบัณฑิต ประยูร ธมมจิตโต, 2559)

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มีสาระสำคัญประการหนึ่งที่หวังจะแก้ไขปัญหาการใช้อำนาจของภาครัฐอย่างไม่เป็นธรรม และการปฏิบัติงานทางการเมืองที่ขาดความโปร่งใส ไม่มีคุณธรรม จริยธรรม และระบบการตรวจสอบการใช้อำนาจที่ล้มเหลว จึงมีบทบัญญัติที่มุ่งเน้นการทำให้บ้านเมืองมีความโปร่งใสมีคุณธรรม และ

จริยธรรม ทั้งนี้เจตจำนงสุจริต เสริมสร้างคุณธรรม และความโปร่งใส ได้ถูกสร้างขึ้นตามกรอบแห่งพระราชบัญญัติ มาตรฐานทางจริยธรรม พ.ศ. 2562 ภายใต้รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 76 เพื่อเป็น หลักเกณฑ์ในการประพฤติปฏิบัติอย่างมีคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในฐานะ ที่เป็นหน่วยงานราชการที่สามารถให้คุณให้โทษแก่ประชาชนโดยตรง โดยเฉพาะบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ต่าง ๆ จะต้องมีความคุณธรรม และจริยธรรมเป็นอย่างสูงในการปฏิบัติงาน กล่าวคือ ลักษณะนิสัยที่ดีที่ควรประพฤติปฏิบัติ ในการปฏิบัติงาน และมีกฎเกณฑ์ที่เป็นแนวทางปฏิบัติตนในการปฏิบัติงานที่ถือว่าเป็นสิ่งที่ดีงาม เหมาะสม และยอมรับได้ ในทางตรงกันข้าม หากบุคลากรขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไม่มีความคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงานก็จะส่งผล กระทบโดยตรงต่อองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นนั้น ๆ เป็นอย่างมาก ยกตัวอย่างเช่น การปฏิบัติงานที่ย่อหย่อน ประสิทธิภาพ การทุจริตประพฤติมิชอบเอารัดเอาเปรียบประชาชน ซึ่งปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้ได้เกิดขึ้นมาเป็นระยะ เวลานานโดยมีสาเหตุประการหนึ่งมาจากการขาดคุณธรรมและจริยธรรมในการปฏิบัติงาน ทั้งนี้ปัญหาต่าง ๆ ดังกล่าว กลับยังไม่ได้รับการแก้ไขเปลี่ยนแปลงให้หมดไปจากระบบราชการได้ ถึงแม้ภาครัฐ หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะเข้ามา ช่วยในการแก้ไขพัฒนาปรับปรุงระบบการปฏิบัติงานให้มีประสิทธิภาพมากขึ้นก็ตาม

พุทธศาสนามีหลักธรรมในการพัฒนาบุคคล หรือบุคลากรขององค์กร ซึ่งเป็นหลักธรรมที่ช่วยส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมให้กับบุคลากรที่เหมาะสม ซึ่ง จรรยา ลินลา (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องกระบวนการพัฒนาตนตามหลัก คุณธรรมจริยธรรม พบว่า กระบวนการพัฒนาตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นแนวทางในการส่งเสริมความดีงาม ให้เกิดขึ้นในสังคมให้เห็นเป็นรูปธรรม สอดคล้องกับพระศรูกิตติวราทร (ทองปั้น) (2562) ที่ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง” ที่สรุปแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมและธรรมาภิบาล ประกอบด้วย 8 มาตรการ ซึ่งมาตรการที่ 8 นั้นคือ การนำหลักธรรมหรือคำสอนของพระพุทธศาสนามาประยุกต์

หลักธรรมทางพุทธศาสนาที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมโดยตรง คือ หลักไตรสิกขา 3 ประการ คือ อธิศีลสิกขา อธิจิตตสิกขา และอธิปัญญาสิกขา ที่เรียกสั้น ๆ ว่า ศีล สมาธิ ปัญญา ซึ่งเป็นการฝึกหัดอบรม เพื่อ พัฒนากาย ความประพฤติ จิตใจ และปัญญา ซึ่ง ศุภกร จันทราวราญกร (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการศึกษาและพัฒนา รูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและหัวหน้างานองค์กร ทดลองรูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขา เพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและหัวหน้างาน องค์กร ด้วยการทดลองแบบกึ่งทดลอง พบว่า คะแนนเฉลี่ยภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของกลุ่มทดลอง ภายหลังได้รับอบรม ตามรูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขา สูงขึ้นกว่าก่อนเข้ารับอบรมฯ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ พระมหาจักรกริช โสภปญโญ (วงศ์ภักดี) (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่องการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลัก ไตรสิกขาขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ พบว่า ผู้บริหารต้องมีความเป็นผู้นำ ที่ปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดี มีจิตใจเที่ยงธรรม และมีการใช้ความรู้ในการกำหนดนโยบายให้ส่วนเกี่ยวข้องได้มีการ วางแผน, จัดทำแผนงานและปฏิบัติตามแผนงานที่กำหนดไว้ผู้บริหารควรมีการวางแผนงานในการประยุกต์ใช้หลัก ไตรสิกขามาเป็นแนวทางในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาอย่างแท้จริง และมีการปรับแนวทางในการ บริหารของหน่วยงาน ดังนั้น หลักไตรสิกขานี้จึงเป็นการศึกษาที่ครอบคลุมการดำเนินชีวิตทุกด้าน และทุกวัย อีกทั้ง ความง่ายยากตั้งแต่เรื่องเบื้องต้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งเรื่องของศีลธรรม และจริยธรรมซึ่งเป็นข้อกำหนดพฤติกรรมของคน ในสังคมที่ควรประพฤติปฏิบัติต่อกันและกัน ตลอดจนข้อห้ามที่ไม่ควรกระทำต่อสมาชิกในสังคมด้วยกัน ทั้งนี้ก็เพื่อให้ เกิดความสงบสุขและความเป็นระเบียบเรียบร้อยในสังคมโดยรวม

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี
- 2) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาม้า โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

สมมติฐานการวิจัย

ประชาชนที่มีสถานภาพส่วนบุคคลต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี แตกต่างกัน

แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องและกรอบแนวคิด

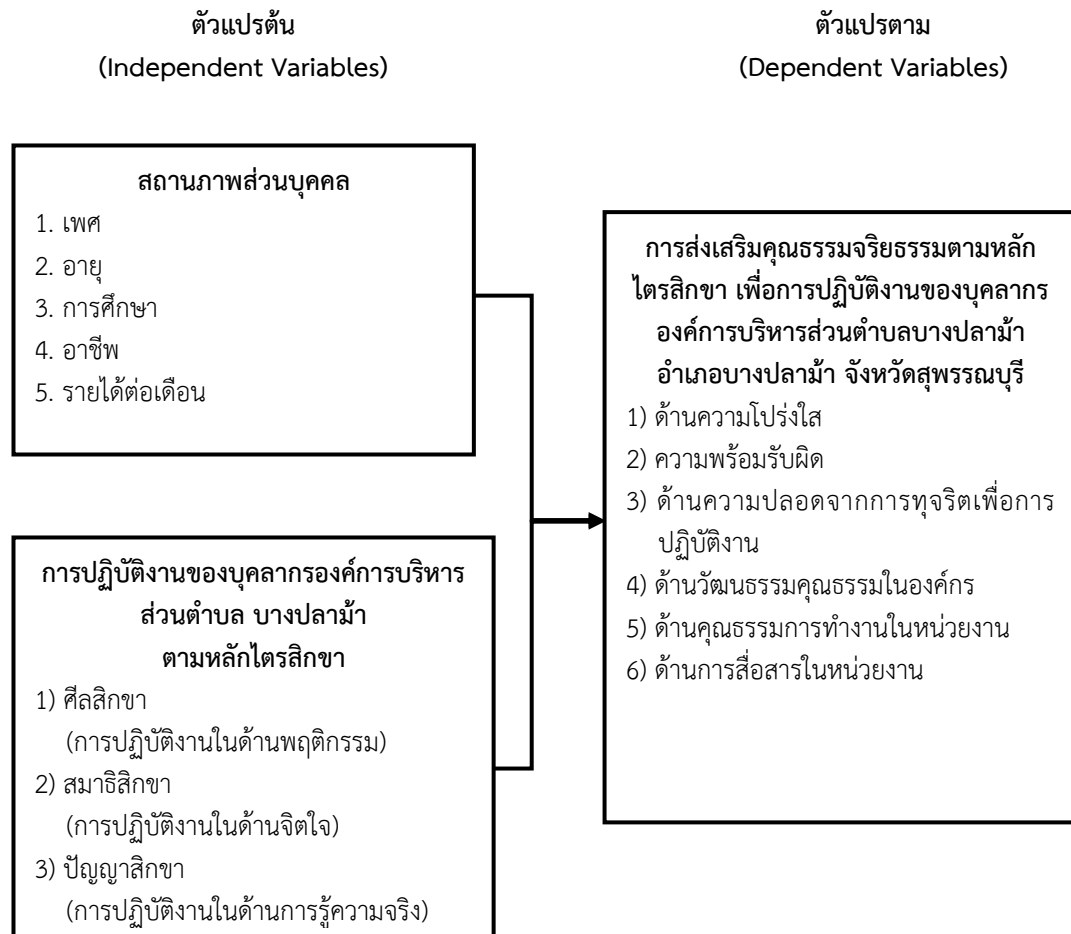
งานวิจัยครั้งนี้ได้ศึกษาทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมของเอ็กเซลล์ และการส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ดังมีรายละเอียดต่อไปนี้

จากการทบทวน ศึกษาทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมของเอ็กเซลล์คุณธรรมจริยธรรมเป็นการศึกษาการประพฤติตัวของคนในสิ่งถูก และสิ่งผิด การกระทำต่าง ๆ อาจจะพิจารณาว่าถูกหรือผิด แล้วแต่ว่าเป็นความตั้งใจของแต่ละบุคคล ทฤษฎีที่อยู่บนฐานของที่เกิดขึ้นเนื่องมาจากเหตุใดเหตุหนึ่ง (เนื่องมาจากเหตุและปัจจัย) ของการกระทำ คือ ทำสิ่งดี หรือเลว คำถามหลักที่สำคัญในเรื่องคุณธรรมจริยธรรมข้างหนึ่งคือ เป็นความดีที่แท้จริงหรือเป็นเพียงความดีที่เกี่ยวข้องกับสิ่งที่พบเห็นเท่านั้น แบ่งเป็น 2 ทฤษฎี คือ 1) ทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมที่อยู่บนฐานของความตั้งใจ ทฤษฎีคุณธรรมจริยธรรมที่อยู่บนฐานของความตั้งใจของแต่ละบุคคลถือการตั้งใจ กระทำสิ่งนั้นเป็นหลักการกระทำทุกอย่างจะดีหรือชั่วอยู่ที่การตั้งใจที่เรียกว่าเจตนา ถ้ามีเจตนากระทำ ความดีด้วยกาย วาจา ใจ สามารถตัดสินได้ว่าการกระทำนั้นถูกต้องหรือไม่ ความตั้งใจทำดีจะเป็น ความดีที่แท้จริงการกระทำทุกอย่าง คือ ทำสิ่งดี หรือปราศจากความสนใจเนื่องมาจากเหตุและปัจจัย เมื่อมันเป็นไปตามกฎของธรรมชาติ ปัญหาหลักที่สำคัญในทฤษฎีเหล่านี้ คือ รู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ดีก็ทำอะไรที่ดีนั้น ดังเช่น ศาสนาทุกศาสนาสอนให้รู้ว่าอะไรคือสิ่งที่ถูกแท้จริง และอะไรคือสิ่งที่ผิด จากการสอนของครู พระ และผู้เคร่งศาสนา หรือจากหนังสือทางศาสนา อย่างไรก็ตาม หลักศาสนาทั้งหมด สอนคนให้เป็นคนดี มีคุณธรรม จริยธรรม แต่ไม่ได้สรุปเป็นข้อตกลงในลักษณะเป็นหลัก ปิดกั้นความเข้าใจหลักคุณธรรม จริยธรรมของศาสนา ในแนวทางร่วมกันโดยทั่วไป เพื่อให้ทุกคนเข้าใจที่จะปฏิบัติตัวเป็นคนดีของทุกศาสนาได้นักคิดด้านปรัชญาส่วนหนึ่งมีแนวคิดที่พวกเราที่มีความสามารถที่จะรู้การกระทำในสิ่งที่ถูก และผิดโดยกำเนิดเป็นสิ่งที่ธรรมชาติให้มากับทุกสิ่งทุกอย่างที่อยู่ในโลกนี้อยู่แล้ว และทุกคนสามารถรับรู้ได้อย่างเท่าเทียมกัน สิ่งที่เป็นเรื่องยากก็ คือ การหามาตรฐานว่าอะไรคือสิ่งที่ถูก และอะไรคือสิ่งที่ผิด

สำหรับแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของบุคลากรของรัฐ เป็นแนวคิดที่ช่วยเพิ่มศักยภาพในการปฏิบัติงานของบุคลากร ด้วยเหตุนี้การปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล จึงถือเป็นสำคัญที่จะต้องหาทางส่งเสริม และพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล ในภาคปฏิบัติราชการให้มากที่สุดเท่าที่จะมากได้ กล่าวคือ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ซึ่งรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 ได้กำหนดสาระสำคัญเกี่ยวกับมาตรฐานทางจริยธรรมไว้ใน มาตรา 76 ว่า “รัฐพึงพัฒนาระบบการบริหารราชการแผ่นดินทั้งราชการส่วนกลาง ส่วนภูมิภาคส่วนท้องถิ่น และงานของรัฐอย่างอื่น ให้เป็นไปตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดี โดยหน่วยงานของรัฐต้องร่วมมือ และช่วยเหลือกัน ในการปฏิบัติหน้าที่ เพื่อให้การบริหารราชการแผ่นดิน การจัดทำบริการสาธารณะและการใช้จ่ายเงินงบประมาณ

มีประสิทธิภาพสูงสุด เพื่อประโยชน์สุขของประชาชน รวมตลอดทั้งพัฒนาเจ้าหน้าที่ของรัฐให้มีความซื่อสัตย์สุจริต และมีทัศนคติเป็นผู้ให้บริการประชาชนให้เกิดความสะดวกรวดเร็วไม่เลือกปฏิบัติ และปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รัฐพึงดำเนินการให้มีกฎหมายเกี่ยวกับการบริหารงานบุคคลของหน่วยงานของรัฐ ให้เป็นไปตามระบบคุณธรรม โดยกฎหมายดังกล่าวอย่างน้อยต้องมีมาตรการป้องกันมิให้ผู้ใดใช้อำนาจ หรือกระทำการโดยมิชอบที่เป็นการก้าว่าย หรือแทรกแซงการปฏิบัติหน้าที่ หรือกระบวนการแต่งตั้ง หรือการพิจารณาความดีความชอบของเจ้าหน้าที่ของรัฐ

กรอบแนวคิดการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดการวิจัย

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methodology) โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ซึ่งการเก็บรวบรวมข้อมูลใช้เครื่องมือแบบสอบถาม (Questionnaire) จากกลุ่มตัวอย่าง โดยใช้หลักการสุ่มแบบแบ่งชั้น จำนวน 378 คน และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) นำเสนอผลการวิจัยและข้อเสนอแนะที่ได้จากการศึกษาวิจัย

การวิจัยเชิงปริมาณ

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง: ประชากรที่ใช้ในการวิจัย คือ ประชาชนที่อยู่ในพื้นที่หมู่บ้าน ภายในพื้นที่องค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 6,753 คน

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการสุ่มตัวอย่างแบบเป็นระบบ (Simple Random Sampling) มาจากประชากรที่อาศัยอยู่ในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี และกำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณขนาดกลุ่มตัวอย่างของทาโร่ ยามานะ (Taro Yamane) (สูตรธรรม รัตน์โชติ, 2551) ที่ระดับความเชื่อมั่น 95% จึงได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างอยู่ที่ 378 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย: ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม (Questionnaire) เกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 4 ตอนดังนี้ ตอนที่ 1 ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check List) จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพ การศึกษา อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ตอนที่ 2 สอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขา เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 3 ด้าน ประกอบด้วย 1) ด้านศีลสิกขา 2) ด้านสมาธิสิกขา 3) ด้านปัญญาสิกขา จำนวน 15 ข้อ ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี ตามเจตจำนงองค์กร 6 ด้าน ได้แก่ 1) ด้านความโปร่งใส 2) ความพร้อมรับผิด 3) ด้านความปลอดภัยจากการทุจริตเพื่อการปฏิบัติงาน 4) ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร 5) ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน 6) ด้านการสื่อสารในหน่วยงาน จำนวน 30 ข้อ และตอนที่ 4 แบบสอบถามเกี่ยวกับปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี มีลักษณะเป็นแบบสอบถามที่เป็นปลายเปิด (Open ended Question) ให้เลือกตอบแบบเสรี และผู้วิจัยได้ทำการตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือดังนี้

1. การสอบถามขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา และผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบเครื่องมือ

2. หาความเที่ยงตรง (Validity) โดยหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถาม และวัตถุประสงค์ (Item-Objective Congruence Index: IOC) ได้ค่าดัชนีความสอดคล้อง 0.6-1.00

3. หาค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือ (Reliability) โดยนำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับประชากรที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย จำนวน 30 ชุด เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.760

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล: ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสอบถามโดยการประสานงานกับผู้นำชุมชนในแต่ละหมู่บ้าน ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ ทั้ง 10 หมู่บ้าน เพื่อแจกแบบสอบถามให้กับประชาชนที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 378 ฉบับ พร้อมรับคืนด้วยตนเอง

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล: สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) เพื่ออธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง พรรณนาระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency), ค่าร้อยละ (Percentage), ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation: S.D.)

สถิติอนุมาน (Inferential Statistics) ใช้สำหรับทดสอบสมมติฐานการวิจัย เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ การทดสอบค่าที (t-test) และการทดสอบค่าเอฟ

(F-Test) ด้วยวิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way ANOVA) ในกรณีตัวแปรต้นตั้งแต่สามกลุ่มขึ้นไป เมื่อพบว่ามีความแตกต่างจะทำการเปรียบเทียบความแตกต่างรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ (Scheffe)

การวิจัยเชิงคุณภาพ

1. ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ: ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นักวิชาการด้านศาสนา นักวิชาการรัฐประศาสนศาสตร์ เจ้าหน้าที่ภาครัฐ และผู้นำชุมชนที่เกี่ยวข้องกับองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี จำนวน 15 รูปหรือคน แบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม ได้แก่ 1) กลุ่มนักวิชาการด้านศาสนา จำนวน 2 คน 2) กลุ่มข้าราชการ/เจ้าหน้าที่องค์การบริหารส่วนตำบล จำนวน 7 คน และ 3) กลุ่มผู้นำชุมชน จำนวน 6 คน

2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informant) ซึ่งผู้วิจัยได้ดำเนินการวิจัยโดยการสร้างเครื่องมือเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขา เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

3. การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้วิจัยได้ทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหาประกอบบริบท (Content Analysis Techniques) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการศึกษา

1. ผลการศึกษาระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

ตารางที่ 1 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการ ปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1) ด้านศีลสิกขา (พฤติกรรมดี)	4.30	0.541	มาก	1
2) ด้านสมาธิสิกขา (มีใจมั่นคง)	4.22	0.477	มาก	3
3) ด้านปัญญาสิกขา (มีองค์ความรู้)	4.28	0.515	มาก	2
รวม	4.26	0.457	มาก	

พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.26$ S.D. = 0.457)

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านศีลสิกขา (พฤติกรรมดี) มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.30$ S.D. = 0.541) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านปัญญาสิกขา (มีองค์ความรู้) ($\bar{X} = 4.28$ S.D. = 0.515) อยู่ในระดับมาก และด้านสมาธิสิกขา (มีใจมั่นคง) มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.22$ S.D. = 0.477) อยู่ในระดับมาก

ตารางที่ 2 ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม

การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี	ระดับความคิดเห็น			
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล	ลำดับ
1) ด้านความโปร่งใส	4.25	0.590	มาก	5
2) ด้านความพร้อมรับผิด	4.24	0.534	มาก	6
3) ด้านความปลอดจากการทุจริตเพื่อการปฏิบัติงาน	4.30	0.524	มาก	2
4) ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร	4.27	0.507	มาก	4
5) ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน	4.28	0.524	มาก	3
6) ด้านการสื่อสารในหน่วยงาน	4.34	0.507	มาก	1
รวม	4.28	0.461	มาก	

พบว่า ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับ การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวม อยู่ในระดับ มาก มีค่าเฉลี่ย ($\bar{X} = 4.28$ S.D. = 0.461)

เมื่อพิจารณารายละเอียดในแต่ละด้าน พบว่า ด้านการสื่อสารในหน่วยงาน มีค่าเฉลี่ยสูงสุด ($\bar{X} = 4.34$ S.D. = 0.507) อยู่ในระดับมาก รองลงมา ได้แก่ ด้านความปลอดจากการทุจริตเพื่อการปฏิบัติงาน ($\bar{X} = 4.30$ S.D. = 0.524) อยู่ในระดับมาก และด้านความพร้อมรับผิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ($\bar{X} = 4.24$ S.D. = 0.534) อยู่ในระดับมาก

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มีเพศ และอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ส่วนประชาชนที่มีอายุ ระดับการศึกษา และรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรม และจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

1) ด้านความโปร่งใส ต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และประกาศขององค์กรหรือกระทรวงด้วยความซื่อตรง พร้อมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลการทำงานขององค์การบริหารส่วนตำบล 2) ด้านความพร้อมรับผิด ต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน รับผิดชอบต่อหน้าที่ และภารกิจที่ได้รับมอบหมาย มีความกล้า พร้อมรับผิดต่อข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากการตัดสินใจ และการกระทำของตน 3) ด้านความปลอดจากการทุจริตเพื่อการปฏิบัติงาน ต้องไม่เลือกปฏิบัติ หรือรับสินบน ปฏิบัติหน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ของประชาชนด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม 4) ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร ต้องยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล และหลักคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน มีจิตสำนึกด้านการทุจริต ปกป้องพฤติกรรมสุจริต ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นไปตามประมวลจริยธรรม และวัฒนธรรมขององค์กร 5) ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน ต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ความสามารถ ให้บริการด้วยความจริงใจ คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ไม่เบียดบังเวลา และทรัพย์สิน

ทางราชการ 6) ด้านการสื่อสารในหน่วยงาน ต้องมีการสื่อสารสองทางรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชน นำเทคโนโลยีและสื่อโซเชียลเน็ตเวิร์กมาใช้ในการดำเนินการสื่อสารกระจายข้อมูลข่าวสารการทำงาน

อภิปรายผล

จากผลการวิจัย สามารถอภิปรายผลได้ดังนี้

1. ระดับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาม้า อำเภอบางปลาม้า จังหวัดสุพรรณบุรี

1) ด้านความโปร่งใส โดยภาพรวมในด้านความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า บุคลากรมีการเปิดเผยข้อมูลของหน่วยงานด้วยความโปร่งใสโดยยึดหลักความสุจริต เทียบธรรม ถูกต้อง ยึดหลักความโปร่งใสในการปฏิบัติงานโดยไม่พะวงกับชื่อเสียง ลาภยศ หรือตำแหน่ง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอุมาพรรณ ทรงวิวัฒน์ (2556) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย ผลการวิจัยพบว่า ด้านการปฏิบัติหน้าที่ด้วยความโปร่งใส เปิดเผย และตรวจสอบได้ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.58

2) ด้านความพร้อมรับผิด โดยภาพรวมในด้านความพร้อมรับผิด อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า บุคลากรมีความพร้อมรับผิดชอบ และมุ่งมั่นต่อหน้าที่การงานอย่างเต็มที่ รับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นที่เห็นแตกต่างกัน และยอมรับความคิดเห็นที่แตกต่างกันได้ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์ (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ ผลการวิจัย พบว่า ผลการศึกษาคุณลักษณะคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนระดับประถมศึกษาในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ พบว่า ในภาพรวม และรายด้านความมีระเบียบวินัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านความพอเพียง และด้านความซื่อสัตย์ สุจริต อยู่ในระดับมาก

3) ด้านความปลอดจากการทุจริตเพื่อการปฏิบัติงาน โดยภาพรวมในด้านความปลอดจากการทุจริต เพื่อการปฏิบัติงาน อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า บุคลากรมีความซื่อสัตย์สุจริตในการปฏิบัติหน้าที่ เช่น ไม่รับสินบน ไม่หาประโยชน์ในทางมิชอบ ให้ความสำคัญกับการปฏิบัติตามแผนป้องกันและปราบปรามการทุจริตในองค์กร ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เบญจพร จันทรโคตร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานของ องค์การบริหารส่วนตำบลปากนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่า มีคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานอยู่ ในระดับสูง ได้คะแนนร้อยละ 71.43 โดยได้คะแนนดัชนีด้านความปลอดจากการทุจริตในการปฏิบัติงานสูงที่สุด เท่ากับร้อยละ 78.62 ซึ่งอยู่ในระดับสูง

4) ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร โดยภาพรวมในด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า บุคลากรมีพฤติกรรมสุจริต มีความเคารพอ่อนน้อม จนกลายเป็นวัฒนธรรมขององค์กร ปฏิบัติงานเพื่อป้องกันผลประโยชน์ทับซ้อนในหน่วยงานอย่างเคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภิศักดิ์ กัลยาณมิตร (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558 ผลการวิจัยพบว่า ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี โดยภาพรวมอยู่ในระดับสูง

5) ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน โดยภาพรวมในด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า บุคลากรธำรงความถูกต้องแม้ในสถานการณ์ที่อาจสร้างความลำบากใจ ทำสิ่งต่าง ๆ โดยยึดหลักความถูกต้อง ให้บริการอย่างเป็นธรรม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาชินวัฒน์ ธมฺมเสฏฺฐ (หาญกุล) (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.79$)

6) ด้านการสื่อสารในหน่วยงาน โดยภาพรวมในด้านการสื่อสารในหน่วยงาน อยู่ในระดับมาก โดยจะเห็นได้ว่า บุคลากรมีการตอบสนองความต้องการและความเดือดร้อนของประชาชน ให้ความสำคัญกับการเปิดโอกาสให้มีการสื่อสารสองทาง โดยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี กองแก้ว (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า ด้านสมรรถนะในการสื่อสาร อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.00$, $S.D. = 0.468$)

2. การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ โดยจำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล

1) ประชาชนที่มีเพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระทะนงศักดิ์ จานรโต (ม่งแก้วกลาง) (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบล พลุตาหลวง อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัยพบว่า ประชาชนที่มี เพศต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงาน ตามหลักอิทธิบาทธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลพลุตาหลวง ไม่แตกต่างกัน

2) ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่ง สอดคล้องกับงานวิจัยของ อัญชลี กองแก้ว (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหาร เทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มีอายุ ต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่าง มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

3) ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อการ ปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาจักรกริช โสภปญโญ (วงศ์ภักดี) (2559) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การพัฒนา ทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดศรีสะเกษ ผลการวิจัย พบว่า บุคลากรที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาขององค์การ บริหารส่วนตำบลในอำเภอยะหริ่ง จังหวัดศรีสะเกษ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

4) ประชาชนที่มีอาชีพต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อการปฏิบัติงานของ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ โดยภาพรวมไม่แตกต่างกัน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระมหาชินวัฒน์ ธรรมเสฏฐ (หาญกุล) (2557) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล เมืองสามพราณอำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัยพบว่า ความคิดเห็นของประชาชน จำแนกตามอาชีพ พบว่า มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณ โดยรวมไม่แตกต่างกัน

5) ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการส่งเสริมคุณธรรมและจริยธรรม เพื่อการ ปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพระเกรียงศักดิ์ กิตติปัญโญ (รักสินิท) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของ ประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอนาทม จังหวัด สุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า ประชาชนที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน มีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทาง สถิติที่ระดับ 0.01

3. แนวทางการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหาร ส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี

1) ด้านความโปร่งใส บุคลากรต้องปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์สุจริต และปฏิบัติตามกฎหมาย กฎ ระเบียบ และประกาศขององค์กรหรือกระทรวงด้วยความซื่อตรง พร้อมทั้งต้องมีการเปิดเผยข้อมูลการทำงานขององค์การบริหาร ส่วนตำบล โดยการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารในหลากหลายช่องทาง เพื่อให้ประชาชนสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงาน

และติดตามประเมินผลสัมฤทธิ์จากการปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้องเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของวิภาดา วชิรินทร์ (2558) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง มาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมกับการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติจังหวัด เชียงใหม่ ผลการวิจัยพบว่า คุณธรรมและจริยธรรมเกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ ประกอบด้วย หลักความซื่อสัตย์สุจริต โปร่งใสตรวจสอบได้ มีความสุขุมรอบคอบ รับผิดชอบและมีจิตสำนึกต่อหน้าที่ ไม่หวั่นเกรงอิทธิพลหรืออำนาจ อันมิชอบด้วยกฎหมายใด ๆ ยึดหลักความถูกต้องเป็นธรรม

2) ด้านความพร้อมรับผิด บุคลากรต้องมีความมุ่งมั่นตั้งใจทำงาน รับผิดชอบต่อหน้าที่ และภารกิจที่ได้รับ มอบหมาย มีความกล้า พร้อมรับผิดต่อข้อผิดพลาดที่เกิดขึ้นจากผลการตัดสินใจ และการกระทำของตน มีความพร้อม ที่จะพัฒนาตนเองให้สามารถแก้ไข ปรับปรุงข้อผิดพลาดอันเกิดจากการกระทำได้ และเคารพรับฟังข้อคิดเห็นของผู้อื่น โดยคำนึงถึงนึกถึงประโยชน์ส่วนรวมเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจรรยา ลินลา (2562) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง กระบวนการพัฒนาตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า กระบวนการพัฒนาตนตามหลักคุณธรรม จริยธรรม เป็นแนวทางในการส่งเสริมความดีงามให้เกิดขึ้นในสังคมให้เห็นเป็นรูปธรรม สามารถสัมผัสได้จากการ แสดงออกด้านพฤติกรรม มีความรับผิดชอบ มีการเสียสละ และมีจิตใจเอื้อประโยชน์ต่อส่วนรวม

3) ด้านความปลอดจากการทุจริตเพื่อการปฏิบัติงาน บุคลากรต้องไม่เลือกปฏิบัติ หรือรับสินบน ปฏิบัติ หน้าที่โดยยึดถือประโยชน์ของประชาชน ปฏิบัติราชการตามกระบวนการมาตรฐาน ภายใต้กฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่ ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต โปร่งใส และเป็นธรรม ปฏิบัติตามนโยบายต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชันขององค์กรอย่าง เคร่งครัด ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของทวีศักดิ์ ตั้งวัฒนธรรม, พรนภา เตียสุธิกุล และบุญเลิศ ไพรินทร์ (2558) ได้ ศึกษาวิจัยเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะข้าราชการพลเรือนที่พึงประสงค์ด้านมาตรฐานจริยธรรม ผลการวิจัยพบว่า องค์ประกอบของคุณลักษณะข้าราชการพลเรือนที่พึงประสงค์ด้านมาตรฐานจริยธรรม ประกอบด้วย มีศรัทธาในวิชาชีพ และศักดิ์ศรีของความเป็นข้าราชการ มีค่านิยมต่อต้านการทุจริตปกป้องและรักษาเกียรติของข้าราชการ มีจิตสาธารณะ ในการให้บริการประชาชนโดยคำนึงถึงศักดิ์ศรีและความเท่าเทียม การมีส่วนร่วม ความมีน้ำใจ

4) ด้านวัฒนธรรมคุณธรรมในองค์กร บุคลากรต้องยึดมั่นหลักธรรมาภิบาล และหลักคุณธรรมจริยธรรมใน การปฏิบัติงาน มีจิตสำนึกต้านการทุจริต ปลุกฝังพฤติกรรมสุจริต โปร่งใสจนกลายเป็นวัฒนธรรมองค์กร ปฏิบัติหน้าที่ให้ เป็นไปตามประมวลจริยธรรม และวัฒนธรรมขององค์กร ปฏิบัติหน้าที่ตามความรับผิดชอบของตนอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเบญจพร จันทรโคตร (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใส ในการดำเนินงานขององค์กรบริหารส่วนตำบลปากนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ผลการวิจัย พบว่า หน่วยงานควรส่งเสริมด้านมุมมองของเจ้าหน้าที่การรับรู้/ประสบการณ์ตรงของการมอบหมายงานโดยยึดมาตรฐานการ ดำเนินงาน ทั้งนี้เพื่อให้สาธารณชนได้รับรู้ถึงความโปร่งใสในการดำเนินงานของเจ้าหน้าที่รับผิดชอบของหน่วยงาน มีมาตรฐานตามหลักธรรมาภิบาลที่เคร่งครัดอย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอ

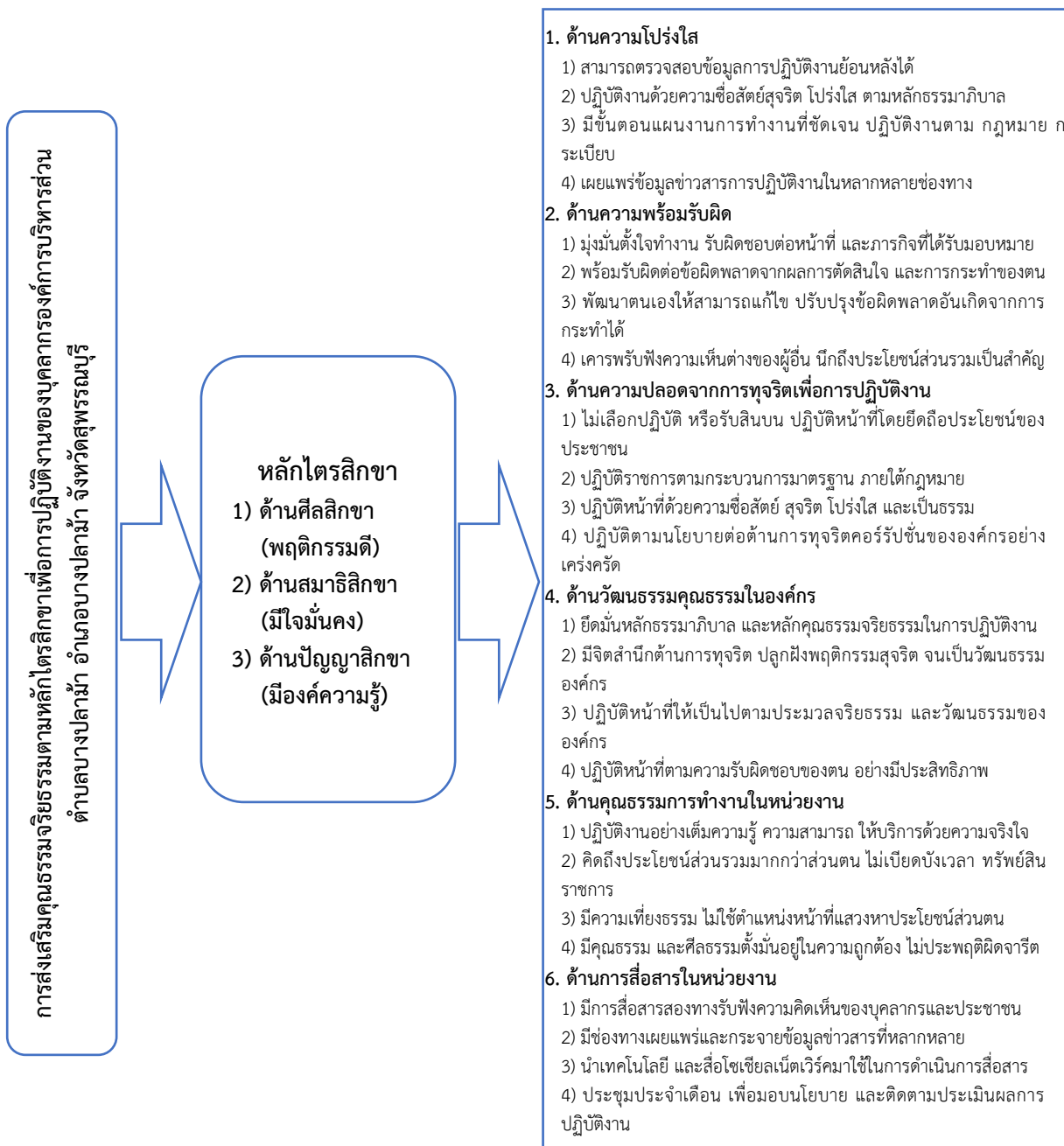
5) ด้านคุณธรรมการทำงานในหน่วยงาน บุคลากรต้องปฏิบัติงานอย่างเต็มความรู้ ความสามารถ ให้บริการ ด้วยความจริงใจ คิดถึงประโยชน์ส่วนรวมมากกว่าส่วนตน ไม่เบียดบังเวลา และทรัพย์สินทางราชการ มีคุณธรรม และ ศีลธรรมตั้งมั่นอยู่ในความถูกต้อง ไม่ประพฤติผิดจารีตประเพณีที่ดีงาม มีความเที่ยงธรรม ไม่ใช้ตำแหน่งหน้าที่แสวงหา ประโยชน์ส่วนตน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเดชชาติ ตรีทรัพย์ (2561) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง แนวทางการส่งเสริมหลัก คุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้ ผลการวิจัย พบว่า หลักธรรมาภิบาลในจิตสำนึกของแต่ละบุคคลจะนำไปสู่กรอบการประพฤติที่ดีงาม ถูกต้อง และมีความยุติธรรม แล้วจะเกิดประโยชน์ต่อตนเอง สังคม และการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

6) ด้านการสื่อสารในหน่วยงาน ควรมีการสื่อสารสองทางรับฟังความคิดเห็นของบุคลากรและประชาชน มีช่องทางเผยแพร่ และกระจายข้อมูลข่าวสารให้แก่บุคลากร และประชาชนได้รับทราบ นำเทคโนโลยี และสื่อโซเชียล เน็ตเวิร์ค เช่น Line Facebook และเว็บไซต์มาใช้ในการดำเนินการสื่อสารกระจายข้อมูลข่าวสารการทำงาน และมีการ ประชุมประจำเดือน เพื่อมอบนโยบาย และติดตามประเมินผลการปฏิบัติงาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ

พระเกรียงศักดิ์ กิตฺติปัญโญ (รักสนิท) (2560) ได้ศึกษาวิจัยเรื่อง การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประแสงค์ อำเภอนาทม จังหวัดสุราษฎร์ธานี ผลการวิจัย พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐาน มีความถี่สูงสุด ข้อที่ว่า เปิดโอกาสให้ร่วมแสดงความคิดเห็นในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในชุมชนน้อย สำหรับแนวทางแก้ไข พบว่า ด้านโครงสร้างพื้นฐานมีความถี่สูงสุด ข้อที่ว่า ควรอำนวยความสะดวกในการเข้าร่วมรับฟังการกำหนดนโยบายการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานแก่ประชาชน

องค์ความรู้จากการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง “การส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปลาหมอ อำเภอบางปลาหมอ จังหวัดสุพรรณบุรี” ผู้วิจัยได้สรุปองค์ความรู้ดังแสดงในแผนภาพต่อไปนี้

ภาพที่ 2 องค์ความรู้ที่ได้สังเคราะห์จากการวิจัย

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้

เชิงนโยบาย

- 1) ควรกำหนดนโยบายให้บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลเข้ารับการฝึกอบรมพัฒนาคุณธรรมจริยธรรมในการปฏิบัติงาน เพื่อให้เกิดประสิทธิผลในการปฏิบัติงานให้บริการประชาชนอย่างมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น
- 2) ควรกำหนดนโยบายการพัฒนาการทำงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล โดยคำนึงถึงการปฏิบัติงานตามหลักการบริหารกิจการบ้านเมืองที่ดีและบูรณาการร่วมกับหลักธรรมคำสอนทางพระพุทธศาสนา และเปิดโอกาสให้ทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบาย แผนงาน และโครงการ
- 3) ควรมีการประชุมร่วมกันระหว่างบุคลากรและประชาชน ในประเด็นปัญหาและแนวทางแก้ไขปัญหการให้บริการขององค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อกำหนดเป็นมาตรการที่ชัดเจนเป็นรูปธรรม และนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ตามวิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร

เชิงปฏิบัติการ

- 1) ควรเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการปฏิบัติงาน กำหนดทิศทาง และแนวทางการดำเนินงานการใช้งบประมาณ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมและสามารถนำไปปฏิบัติได้จริง
- 2) ควรเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจแก่บุคลากรในด้านการทำงาน การปฏิบัติหน้าที่โดยการนำเอาหลักไตรสิกขา มาประยุกต์ใช้กับการทำงานให้มากขึ้น
- 3) ควรมีการจัดอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับความปลอดภัยจากการทุจริตเพื่อการปฏิบัติงาน และบทบาทหน้าที่ความรับผิดชอบของตน เพื่อให้เกิดความเข้าใจและความรักต่องานและหน้าที่ที่ต้องปฏิบัติ
- 4) ควรให้ความสนใจ และเอาใจใส่สภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยและส่งเสริมสนับสนุนการให้บริการ คอยช่วยเหลือ สนับสนุน และให้คำปรึกษาแก่ประชาชนเมื่อเกิดปัญหาขึ้น
- 5) ควรกำหนดระยะเวลาในการปฏิบัติงานอย่างเป็นระบบและชัดเจน อีกทั้งให้สอดคล้องกับระเบียบ และนโยบาย หน้าที่ ความรับผิดชอบ และความรู้ความสามารถของบุคลากร
- 6) ควรนำเทคโนโลยีที่ทันสมัยเข้ามาใช้งาน และคอยให้คำปรึกษาแก่ประชาชนที่มีปัญหา จัดให้มีการประชุมให้บ่อยครั้งขึ้นเพื่อให้ทราบถึงปัญหาต่าง ๆ ในชุมชนให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นต่อไป

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

- 1) ควรศึกษาตัวแปรอื่น ๆ ที่อาจจะเป็นผลกับการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลบางปلام้า อำเภอบางปلام้า จังหวัดสุพรรณบุรี เช่น วัฒนธรรมองค์การ ผลตอบแทน และภาวะผู้นำ เป็นต้น
- 2) ควรศึกษาการนำหลักธรรมด้านอื่น ๆ เช่น หลักอิทธิบาท 4 สังคหวัตถุ 4 เป็นต้น เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลและหน่วยงานอื่น ๆ
- 3) ควรนำผลการวิจัยไปประยุกต์ใช้ในองค์กร หรือหน่วยงาน เพื่อจะได้นำไปพัฒนาประสิทธิภาพในการส่งเสริมคุณธรรมจริยธรรมเพื่อการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบลต่อไป

เอกสารอ้างอิง

จรรยา ลินลา. (2562). กระบวนการพัฒนาตนตามหลักคุณธรรมจริยธรรม. *บัณฑิตศึกษาปริทรรศน์ วิทยาลัยสงฆ์ นครสวรรค์*, 7(2), 169-176.

เดชชาติ ตรีทรัพย์. (2561). แนวทางการส่งเสริมหลักคุณธรรม จริยธรรม และหลักธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคใต้. *วารสารมหาจุฬานาครทรรค์*, 5(2), 317-341.

- ทวีศักดิ์ ตั้งวัฒนธรรม, พรนภา เตียสุธิกุล, และบุญเลิศ ไพรินทร์. (2558). ปัจจัยที่ส่งผลต่อคุณลักษณะข้าราชการพลเรือนที่พึงประสงค์ด้านมาตรฐานจริยธรรม. *วารสารสังคมศาสตร์วิชาการ*, 8(ฉบับพิเศษ), 119-137.
- เบญจพร จันทรโคตร. (2561). การประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลปากนคร อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏนครศรีธรรมราช.
- พระเกรียงศักดิ์ กิตติปัญญา (รักสนิท). (2560). การมีส่วนร่วมของประชาชนในการกำหนดนโยบายการพัฒนาชุมชนขององค์การบริหารส่วนตำบลประสงค์ อำเภอท่าชนะ จังหวัดสุราษฎร์ธานี. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระครูกิตติวรารท (ทองปั่น) (2562). การส่งเสริมคุณธรรม จริยธรรม และธรรมาภิบาลในการปฏิบัติงานของบุคลากรองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนกลาง. *วารสารวิชาการธรรมทศน์*, 19(2), 1-12.
- พระทะนงศักดิ์ จานรโต (มิ่งแก้วกลาง). (2558). การบริหารงานตามหลักอิทธิบาทธรรม ขององค์การบริหารส่วนตำบลพุดตาล อำเภอสัตหีบ จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระพรหมบัณฑิต (ประยูร ธมฺมจิตโต). (2559). *คุณธรรมสำหรับนักบริหาร*. กรุงเทพฯ: วัดประยูรวงศาวาสวรวิหาร.
- พระมหาจักรกริช โสภปัญญา (วงศ์ภักดี). (2559). การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ตามหลักไตรสิกขาขององค์การบริหารส่วนตำบลในอำเภอห้วยทับทัน จังหวัดศรีสะเกษ. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- พระมหาชินวัฒน์ ธมฺมสกุโธ (หาญกุล). (2557). การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลเมืองสามพราณ อำเภอสามพราณ จังหวัดนครปฐม. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- ภิกษุ กัลยาณมิตร. (2560). ผลการประเมินคุณธรรมและความโปร่งใสในการดำเนินงานขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจังหวัดสระบุรี ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2558. *วารสารวไลยอลงกรณ์ปริทัศน์ (มนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์)*, 7(1), 67-80.
- ศุภกร จันทราวฒิกร. (2562). การศึกษาและพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมตามหลักไตรสิกขาเพื่อเสริมสร้างภาวะผู้นำเชิงจริยธรรมของผู้บริหารและหัวหน้างานองค์กร. วิทยานิพนธ์ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- สุธรรม รัตนโชติ. (2551). การกำหนดการสุ่มตัวอย่างจากวิธีของ TaroYamane. กรุงเทพฯ: พิมพ์ต่อ.
- วิภาดา วัชรินทร์. (2558). มาตรฐานทางคุณธรรมจริยธรรมกับการปฏิบัติงานของพนักงานคุมประพฤติ จังหวัดเชียงใหม่. *วารสารสหวิทยาการวิจัย: ฉบับบัณฑิตศึกษา*, 4(3), 96-103.
- อรทัย ทองฤกษ์ฤทธิ์. (2560). การศึกษาคุณธรรม จริยธรรมของผู้เรียนในสถานศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ. กรุงเทพฯ: คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
- อัญชลี กองแก้ว. (2561). การพัฒนาสมรรถนะการบริหารของผู้บริหารเทศบาลตำบลบางละมุง จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.
- อุมาพรรณ ทรงวิวัฒน์. (2556). *คุณธรรมและจริยธรรมของข้าราชการสำนักงานปลัดกระทรวงมหาดไทย*. วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.

คณะผู้เขียน

พระครูพิศาลธรราท (นิรันดร์ ฐิตวิริโย)

คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

วิทยาลัยสงฆ์สุพรรณบุรีศรีสุวรรณภูมิ

249 ถนน ประชาธิปไตย ตำบล ร้วใหญ่ อำเภอมืองสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี 72000

e-mail: niran23022509@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.นพดล ดีไทยสงค์

อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

249 ถนน ประชาธิปไตย ตำบลร้วใหญ่ อำเภอมืองสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี 72000

e-mail: brother.nop@gmail.com

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ธิตวุฒิ หมั่นมี

รองหัวหน้าภาควิชารัฐศาสตร์ / อาจารย์ประจำภาควิชารัฐศาสตร์

ภาควิชารัฐศาสตร์ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

249 ถนน ประชาธิปไตย ตำบลร้วใหญ่ อำเภอมืองสุพรรณบุรี สุพรรณบุรี 72000

e-mail: Armmo_2006@hotmail.com

